

Číslo smlouvy: 04385/SOVV/26

SMLOUVA O DÍLO

UZAVŘENÁ DLE USTANOVENÍ § 2586 A NÁSL. ZÁK. Č. 89/2012 SB., OBČANSKÉHO
ZÁKONÍKU, VE ZNĚNÍ POZDĚJŠÍCH PŘEDPISŮ

I. Smluvní strany

1.1 Objednatel

Česká republika - Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

Sídlo: Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 - Chodov

Bankovní spojení: ČNB Praha, číslo účtu: 18228011/0710

IČO: 629 33 591

DIČ: neplátce DPH

Telefon: [REDACTED]

Zastoupená: Mgr. Tomáš Růžička

V rozsahu této smlouvy osoba zmocněná k jednání se zhotovitelem, k věcným úkonům a k převzetí díla: [REDACTED]

(dále jen „objednatel“)

a

1.2 Zhotovitel

Ústav pro interpretaci místního dědictví ČR, z.ú.

Sídlo: Trnec 654, 66603 Tišnov

Zastoupený: Mgr. et Mgr. Michalem Medkem, ředitelem

Bankovní spojení: Fio banka a.s., Číslo účtu: 2501244408/2010

IČO: 05952051

DIČ: CZ05952051

Společnost zapsaná v rejstříku ústavů vedeném Krajským soudem v Brně, sp. zn. U 399

V rozsahu této smlouvy osoba zmocněná k jednání s objednatel: [REDACTED]

[REDACTED], tel: [REDACTED], email: [REDACTED]

(dále jen „zhotovitel“)

- 3.5 Daňový doklad (faktura) musí mít náležitosti daňového resp. účetního dokladu podle platných obecně závazných právních předpisů; označení daňového dokladu (faktury) a jeho číslo; číslo této smlouvy, den jejího uzavření a předmět smlouvy; označení banky zhotovitele včetně identifikátoru a čísla účtu, na který má být úhrada provedena; jméno a adresu zhotovitele; položkové vykázání nákladů, konečnou částku; den odeslání dokladu a lhůta splatnosti.
- 3.6 Daňový doklad (faktura) vystavený zhotovitelem je splatný do 30 kalendářních dnů po jeho obdržení objednatelem. Objednatel může daňový doklad (fakturu) vrátit do data jeho splatnosti, pokud obsahuje nesprávné nebo neúplné náležitosti či údaje. Lhůta splatnosti počne běžet doručením opraveného a bezvadného daňového dokladu (faktury).
- 3.7 Smluvní strany se dohodly, že objednatel nebude poskytovat zálohové platby.

IV. Doba plnění

- 4.1 Smlouva se uzavírá na dobu určitou do 31. 12. 2026.
- 4.2 Zhotovitel se zavazuje provést pracovní návrh díla a předat jej objednateli k připomínkám: analytickou část nejpozději do 31. 8. 2026, plánovací část nejpozději do 30. 9. 2026, aplikační část nejpozději do 31. 10. 2026. Zhotovitel vždy předá pracovní návrh části koncepce objednateli e-mailem (na adresu: [REDACTED]).
- 4.3 Objednatel se zavazuje vypracovat své připomínky a zaslat je zhotoviteli nejpozději do 30 dnů od obdržení příslušné části koncepce.
- 4.4 Zhotovitel se zavazuje zapracovat připomínky objednatele a předat objednateli finální verzi díla nejpozději do 15 dnů od obdržení připomínek. Zhotovitel předá finální verzi díla objednateli v elektronické podobě.
- 4.5 Pokud zhotovitel dokončí dílo před dohodnutým termínem, zavazuje se objednatel, že převezme dílo i v dřívějším nabídnutém termínu, pokud bude bez vad a nedodělků.

V. Další ujednání

- 5.1 Zhotovitel je povinen provést dílo v kvalitě, formě a obsahu, které vyžaduje tato smlouva a která je obvyklá pro díla obdobného typu. Zhotovitel je povinen postupovat s odbornou péčí v souladu s platnými a účinnými právními předpisy, případně technickými normami. Zhotovitel je povinen disponovat oprávněním k podnikání v rozsahu nezbytném pro provádění díla, a to po celou dobu trvání této smlouvy a na požádání takové oprávnění kdykoliv prokázat. Zhotovitel je povinen neprodleně oznamovat objednateli všechny okolnosti významné pro plnění díla.
- 5.2 Objednatel je oprávněn kontrolovat provádění díla. Zjistí-li objednatel, že zhotovitel provádí dílo v rozporu se svými povinnostmi, je oprávněn zhotovitele na tuto skutečnost upozornit a dožadovat se provádění díla řádným způsobem. Jestliže tak zhotovitel neučiní ani ve lhůtě mu k tomu poskytnuté, je objednatel oprávněn od této smlouvy odstoupit doručením písemného odstoupení zhotoviteli.
- 5.3 Objednatel je oprávněn postoupit rozsah kontroly díla třetím stranám a zhotovitel je povinný na základě odsouhlasení objednatelem zapracovat dohodnuté závěry kontroly.
- 5.4 Bude-li mít dílo podle této smlouvy povahu autorského díla ve smyslu § 2 zákona č. 121/2000 Sb., autorského zákona, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „autorský zákon“), poskytuje zhotovitel objednateli výhradní oprávnění k výkonu práva dílo užit (licenci), a to v původní, zpracované i jinak změněné podobě, všemi způsoby užití,

v neomezeném rozsahu, bez prostorového omezení, na dobu trvání zhotovitelových majetkových autorských práv k dílu. Zhotovitel je oprávněn dílo užívat. Smluvní strany sjednávají, že objednatel je oprávněn dílo a jeho název volně užívat všemi způsoby, upravovat jej, zpracovávat, a to včetně překladu, spojovat s jiným dílem, zařazovat do díla souborného, dokončit nehotové dílo apod., jakož i zveřejňovat a publikovat jej, a to písemně i elektronicky, prostřednictvím webových stránek, a distribuovat koncovým uživatelům, úplatně i bezúplatně. Objednatel je oprávněn užívat dílo i k jiným účelům, než je sjednáno v této smlouvě. Zhotovitel výslovně souhlasí s tím, že objednatel může postoupit tuto licenci zcela nebo zčásti třetí osobě. Objednatel je oprávněn poskytnout podlicenci třetí osobě. Licenci podle tohoto odstavce není objednatel povinen využít.

5.5 Objednatel si vyhrazuje výlučné vlastnické právo ke všem podkladům případně předaným zhotoviteli za účelem provedení díla, přičemž bez předchozího písemného souhlasu objednatele není zhotovitel oprávněn tyto podklady použít k jinému účelu či je poskytnout třetí osobě. Byla-li zhotoviteli za účelem provedení díla poskytnuta ze strany objednatele elektronická data nebo databáze, je zhotovitel povinen tyto po předání díla objednateli odstranit ze všech svých datových úložišť. Zhotovitel je povinen chránit elektronická data nebo databáze poskytnuté objednatelem minimálně tak, jako jakékoli své obchodní tajemství.

5.6 Zhotovitel se zavazuje, že zhotovením díla nebude z jeho strany zasahováno do autorských práv či jiných práv duševního vlastnictví třetích osob, v opačném případě odpovídá za újmu objednatele tím způsobenou.

5.7 Realizace díla zahrnuje mj. tyto činnosti: vstup do všech částí CHKO Litovelské Pomoraví včetně národních přírodních rezervací (dále jen „činností“). Objednatel z pozice orgánu ochrany přírody příslušného k uzavření této smlouvy prověřil, že pro realizaci díla neexistuje jiné uspokojivé řešení než je uzavření této smlouvy, realizace díla neovlivní dosažení nebo udržení příznivého stavu druhů z hlediska ochrany a je v souladu s cíli ochrany zvláště chráněných území. Na provádění činností zhotovitelem se tak při dodržení podmínek stanovených v této smlouvě v souladu s § 90 odst. 19 písm. b) ve spojení s § 78 odst. 8¹ zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (dále jen „ZOPK“), nevztahují zákazy a omezení dle § 5a odst. 1, § 7 a 8, § 10 odst. 2 a 3, § 16 až 16d, § 26, 29 a 34, § 35 odst. 2, § 36 odst. 2, § 37 odst. 1 až 3, § 44 odst. 4, § 46 odst. 2, § 49 odst. 1 a § 50 odst. 1 a 2 ZOPK.

VI. Předání a převzetí díla

6.1 O předání finální verze díla vyhotoví smluvní strany předávací protokol podepsaný oběma smluvními stranami. Objednatel není povinen převzít dílo vykazující byť drobné vady či nedodělky.

6.2 Objednatel má právo převzít i takovou finální verzi díla, která vykazuje drobné vady a nedodělky, které samy o sobě ani ve spojení s jinými nebrání řádnému užívání díla. V tom případě je zhotovitel povinen odstranit tyto vady a nedodělky v termínu stanoveném objednatelem uvedeném v předávacím protokolu.

6.3 V případě, že finální verze díla nebude v termínu provedení finální verze díla dokončena, aniž by důvod nedokončení finální verze díla ležel na straně objednatele, má objednatel právo převzít částečně provedenou finální verzi díla a od zbytku plnění bez dalšího odstoupit. Odstoupení podle věty první vyznačí objednatel v předávacím protokolu.

---

¹ Ve znění ZOPK účinném ke dni 31. 12. 2023 se jedná o odst. 5, který legislativním opomenutím novelizace ZOPK zůstává chybně uveden namísto odst. 8 v § 90 odst. 19 písm. b) ZOPK i v platném a účinném znění od 1. 1. 2024.

Strany souhlasně prohlašují, že písemným vyznačením odstoupení v předávacím protokolu se odstoupení podle věty první považuje za doručené zhotoviteli. Zhotovitel nemá nárok na zaplacení řádně a včas neprovedené části finální verze díla, která nebyla objednatelům převzata. Cena díla dle čl. 3.1 této smlouvy tak bude přiměřeně snížena.

VII. Odpovědnost za vady, za škodu a další povinnosti zhotovitele

- 7.1 Zhotovitel odpovídá za vady, jež má finální verze díla v době jejího předání objednateli, byť se vady projeví až později.
- 7.2 Objednatel je povinen případné vady písemně reklamovat u zhotovitele bez zbytečného odkladu po jejich zjištění. V reklamaci musí být vady popsány a uvedeno, jak se projevují. Dále v reklamaci objednatel uvede, v jaké lhůtě požaduje odstranění vad.
- 7.3 Neodstraní-li zhotovitel reklamované vady ve lhůtě 14 pracovních dní ode dne doručení reklamace či v jiné, smluvními stranami dohodnuté, lhůtě, je objednatel oprávněn pověřit odstraněním reklamované vady jinou odborně způsobilou právnickou, nebo fyzickou osobou. Veškeré takto vzniklé náklady uhradí zhotovitel do 14 dnů ode dne, kdy obdržel písemnou výzvu objednatele k uhrazení těchto nákladů. Uhrazením nákladů na odstranění vad jinou odborně způsobilou osobou podle tohoto odstavce není dotčeno právo objednatele požadovat na zhotoviteli zaplacení smluvní pokuty dle této smlouvy.
- 7.4 Objednatel je oprávněn požadovat odstranění vady opravou, poskytnutím náhradního plnění nebo slevu ze sjednané ceny. Výběr způsobu nápravy náleží objednateli.
- 7.5 Zhotovitel odpovídá za veškerou škodu, kterou způsobí on sám nebo osoby, které použije k plnění předmětu smlouvy a které vzniknou následkem chybného zpracování díla.
- 7.6 Zhotovitel není oprávněn bez souhlasu objednatele postoupit práva a povinnosti vyplývající z této smlouvy třetí osobě.
- 7.7 Zhotovitel je povinen po celou dobu trvání této smlouvy disponovat kvalifikací, kterou prokázal v rámci zadávacího řízení, jež předcházelo uzavření této smlouvy. Porušení povinnosti je považováno za podstatné porušení této smlouvy.
- 7.8 Zhotovitel není oprávněn při realizaci díla využít jiné poddodavatele a ve větším rozsahu, než který uvedl v nabídce, kterou podal do zadávacího řízení, jež předcházelo uzavření této smlouvy. Změna poddodavatele je možná pouze se souhlasem objednatele. Pokud jde o poddodavatele, jímž zhotovitel prokazoval část kvalifikace v zadávacím řízení, musí nový poddodavatel splňovat kvalifikaci alespoň v takovém rozsahu, v jakém ji splňoval původní poddodavatel. Porušení povinností je považováno za podstatné porušení této smlouvy.
- 7.9 Zhotovitel je povinen zabezpečit ve svých poddodavatelských smlouvách (pokud jsou) splnění veškerých povinností vyplývajících zhotoviteli z této smlouvy.
- 7.10 Zhotovitel je povinen při své činnosti vykonávané na základě této smlouvy dodržovat právní předpisy týkající se ochrany osobních údajů.
- 7.11 Zhotovitel je povinen zachovávat povinnost mlčenlivosti ohledně skutečností, o kterých se dozví a u kterých to jejich ochrana vyžaduje, tj. zejména takových, které se týkají obchodního tajemství dle § 504 a důvěrných informací dle § 1730 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a to i po ukončení této smlouvy. Zhotovitel odpovídá za škodu způsobenou porušením výše uvedené povinnosti.

VIII. Sankce

- 8.1 V případě, že zhotovitel nedodrží termín provedení a předání pracovního návrhu díla nebo finální verze díla anebo termín odstranění vad a nedodělků uvedený v předávacím protokolu nebo termín uvedený v písemné reklamaci dle odst. 7.2 této smlouvy, je zhotovitel povinen zaplatit objednateli smluvní pokutu ve výši 0,5 % z ceny díla bez DPH za každý den prodlení.
- 8.2 V případě prodlení objednatele s placením vyúčtování je objednatel povinen zaplatit zhotoviteli úrok z prodlení z nezaplacené částky v zákonné výši.
- 8.3 Ustanoveními o smluvní pokutě není dotčen nárok oprávněné smluvní strany požadovat náhradu škody v plném rozsahu.
- 8.4 Smluvní pokutu nelze požadovat, způsobí-li porušení smluvní povinnosti zásah vyšší moci, a to po celou dobu trvání zásahu vyšší moci. Za zásah vyšší moci se považuje zejména nemožnost plnění vzniklá živelnou událostí nebo událost naplňující znaky uvedené v § 2913 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku.

IX. Vyšší moc

- 9.1 Pro účely této smlouvy se za vyšší moc považují případy, kdy smluvní strana prokáže, že jí ve splnění povinnosti ze smlouvy dočasně nebo trvale zabránila mimořádná nepředvídatelná a nepřekonatelná překážka vzniklá nezávisle na vůli této smluvní strany. Za okolnosti vyšší moci se považují okolnosti, které vznikly po uzavření této smlouvy, zejména (nikoli však výlučně) válečný konflikt, přírodní katastrofa (např. povodeň), masivní výpadek elektrické energie nebo dodávek ropy, embargo nebo epidemie, popřípadě krizové opatření vyhlášené orgánem veřejné moci při epidemii.
- 9.2 Za vyšší moc se pro účely této smlouvy nepovažuje překážka vzniklá z poměrů smluvní strany, která se překážky dle odstavce 9.1 dovolává, nebo vzniklá až v době, kdy byla tato smluvní strana v prodlení s plněním smlouvené povinnosti.
- 9.3 Smluvní strana postižená vyšší mocí je povinna neprodleně druhou smluvní stranu o výskytu vyšší moci písemně informovat.
- 9.4 V případě vyšší moci se prodlužuje lhůta ke splnění smluvních povinností o dobu, během které budou následky vyšší moci trvat včetně doby prokazatelně nutné k jejich odstranění. O ukončení vyšší moci a odstranění následků musí postižená smluvní strana druhou stranu písemně informovat.

X. Ukončení smlouvy

- 10.1 Smluvní strany mají právo od smlouvy odstoupit v případě podstatného porušení smlouvy druhou smluvní stranou, pokud je konkrétní porušení povinnosti jako podstatné sjednané v této smlouvě nebo v případě splnění zákonných podmínek podstatného porušení smlouvy ve smyslu ustanovení § 2002 odst. 1 občanského zákoníku.
- 10.2 Smluvní strany se dohodly, že za podstatné porušení smlouvy ze strany zhotovitele považují zejména (nikoli však výlučně):
- a) prodlení zhotovitele s dokončením díla dle čl. IV. této smlouvy delším než 20 dnů,
  - b) zhotovitel provádí dílo v rozporu se svými povinnostmi a pokyny objednatele dle této smlouvy,

- c) zhotovitel porušil povinnost dle odst. 7.6 až 7.9, 7.11 této smlouvy,
- d) zhotovitel uvedl v nabídce do veřejné zakázky informace nebo doklady, které neodpovídají skutečnosti a měly nebo mohly mít vliv na výsledek zadávacího řízení,
- e) zhotovitel je v insolvenčním řízení, jehož předmětem je dlužníkův úpadek nebo hrozící úpadek,
- f) ostatní případy v této smlouvě výslovně uvedené jako podstatné porušení smlouvy.

10.3 Objednatel je dále oprávněn odstoupit od smlouvy, jestliže zjistí, že zhotovitel:

- a) nabízel, dával, přijímal nebo zprostředkoval nějaké hodnoty s cílem ovlivnit chování nebo jednání kohokoliv, ať již státního úředníka nebo někoho jiného, přímo nebo nepřímo, v zadávacím řízení nebo při provádění smlouvy, nebo
- b) zkresloval skutečnosti za účelem ovlivnění zadávacího řízení nebo provádění smlouvy ke škodě objednatel, včetně užití podvodných praktik k potlačení a snížení výhod volné a otevřené soutěže, nebo
- c) nedodržel povinnosti vyplývající z předpisů práva životního prostředí, sociálních nebo pracovně právních předpisů nebo kolektivních smluv vztahujících se k předmětu plnění Veřejné zakázky.

10.4 Odstoupení od smlouvy musí být učiněno písemně. Odstoupení je účinné dnem doručení písemného oznámení druhé smluvní straně.

10.5 Po doručení odstoupení zhotoviteli není zhotovitel oprávněn zahajovat plnění dosud nezahájených částí díla. Pokud by zhotovitel zahájil plnění kterékoliv nezahájené části díla, nevzniká zhotoviteli právo na zaplacení ceny za tuto část díla.

10.6 V případě ukončení této smlouvy dohodou nebo odstoupením má zhotovitel následující povinnosti:

- a) dokončí rozpracovanou část díla, pokud taková je a pokud je to objednatel požadováno,
- b) provede soupis všech jím vykonaných činností, pokud jsou,
- c) vyzve objednatel k předání a převzetí díla, resp. předmětných částí, pokud jsou,
- d) provede vyúčtování a vystaví fakturu.

10.7 Na zhotovitelem předané a objednatel převzaté dílo se i po ukončení této smlouvy vztahují ustanovení o odpovědnosti za vady, smluvních pokutách (s výjimkou odst. 9.4 níže) a náhradě škody, případně další aplikovatelná ustanovení této smlouvy.

10.8 Při odstoupení objednatel od smlouvy nevzniká zhotoviteli nárok na žádné zákonné ani smluvní sankce.

XI. Závěrečná ustanovení

11.1 Tato smlouva může být měněna a doplňována pouze písemnými a očíslovanými dodatky podepsanými oprávněnými zástupci smluvních stran, není-li v této smlouvě uvedeno jinak.

11.2 Ve věcech touto smlouvou neupravených se řídí práva a povinnosti smluvních stran příslušnými ustanoveními zákona č. 89/2012 Sb., občanského zákoníku, ve znění pozdějších předpisů.

11.3 Zhotovitel bere na vědomí, že tato smlouva může podléhat povinnosti jejího uveřejnění podle zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv,

uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (dále jen „zákon o registru smluv“), zákona č. 134/2016 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů a/nebo jejího zpřístupnění podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím, ve znění pozdějších předpisů a tímto s uveřejněním či zpřístupněním podle výše uvedených právních předpisů souhlasí.

11.4 Tato smlouva je vyhotovena v elektronickém originálu.

11.5 Smlouva nabývá platnosti dnem podpisu oprávněným zástupcem poslední smluvní strany. Smlouva nabývá účinnosti dnem přidělení finančních prostředků na realizaci díla ze strany Ministerstva životního prostředí ČR. Podléhá-li však tato smlouva povinnosti uveřejnění prostřednictvím registru smluv podle zákona o registru smluv, nenabude účinnosti dříve, než dnem jejího uveřejnění. Smluvní strany se budou vzájemně o nabytí účinnosti smlouvy neprodleně informovat.

11.6 Obě smluvní strany prohlašují, že se seznámily s celým textem smlouvy včetně jejich příloh a s celým obsahem smlouvy souhlasí. Současně prohlašují, že tato smlouva nebyla sjednána v tísní ani za jinak nápadně nevýhodných podmínek.

11.7 Nedílnou součástí smlouvy jsou tyto přílohy:

Příloha č. 1 – Cenová kalkulace

Příloha č. 2 – Metodické listy AOPK ČR č. 34.2 včetně příloh

V Praze dne dle elektronického podpisu

Objednatel

(podepsáno elektronicky)

RNDr. František Pelc, ředitel
Česká republika - Agentura ochrany
přírody a krajiny České republiky

V Tišnově dne dle elektronického podpisu

Poskytovatel

**Mgr.
Michal
Medek**

Digitálně podepsal
Mgr. Michal Medek
Datum: 2026.06.24
12:50:33 +02'00'

Mgr. Michal Medek, ředitel
Ústav pro interpretaci místního dědictví
ČR, z.ú

Příloha č. 1 - Cenová kalkulace

Zpracování koncepce práce s návštěvnickou veřejností v CHKO Litovelské Pomoraví

Zhotovitel:

Ústav pro interpretaci místního dědictví ČR, z.ú., IČO: 05952051

Plátce DPH:

ANO

Jednotkové ceny:	bez DPH
A: zpracování KPNV	264 026,36 Kč
B: cena za 1 km ² řešené plochy	1 700,00 Kč

CHKO	rozloha (km ²)	k	A	B	celkem bez DPH
Litovelské Pomoraví	93,3	1,1	264 026,36 Kč	1 700,00 Kč	464 900,00 Kč
Nabídková cena bez DPH					464 900,00 Kč
Nabídková cena vč. DPH					562 529,00 Kč

k: koeficient míry a pestrosti potřeby ovlivňovat návštěvnost

Metodické listy

Agentury ochrany přírody a krajiny ČR

Koncepce práce s návštěvnickou veřejností v CHKO

OBSAH

I. ÚVODNÍ INFORMACE.....	3
II. SOUČASNÝ STAV.....	4
III. CÍLE KPNV.....	4
IV. OBSAH A ČLENĚNÍ KPNV.....	7
V. ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ KPNV.....	10

V Praze dne 18.04.2024

Schválil RNDr. František Pelc, ředitel AOPK ČR

I. ÚVODNÍ INFORMACE

Tyto metodické listy určují způsob zpracovávání koncepcí práce s návštěvnickou veřejností v CHKO (KPNV).

Vybrané pojmy:

Interpretace je předkládání vybraných informací poutavou formou s respektem k cílové skupině tak, aby je příjemce přijal, přemýšlel o nich a začal jednat.

Interpretační plán je dokument, který určuje, jak bude interpretován předmět interpretace.

Návštěvnické středisko je objekt umístěný v tradičních turistických centrech ve ZCHÚ nebo na vstupu do něj. Lokalizace vychází z plánu péče a z projednání s partnery na regionální úrovni. V návštěvnickém středisku se nachází trvalá interaktivní expozice (vnitřní i vnější) o přírodě a historii území, prezentují se zde přírodovědné filmy a mapy, podávají se zde informace o místě samém, o možnostech pohybu a pobytu ve ZCHÚ, poskytují se zde speciální programy s průvodci, přednášky ad. Cílem je vést návštěvníka k pochopení vzájemných souvislostí a dějů v přírodních a krajinných systémech, příčin jejich ohrožení a také možností udržitelného rozvoje v interpretovaném ZCHÚ. Účelem návštěvnického střediska je připravit návštěvníka tak, aby svým chováním v ZCHÚ přispěl k zachování předmětů ochrany.

Informační středisko je zařízení poskytující ve ZCHÚ či jeho blízkém okolí informace o všech službách souvisejících s ochranou přírody a krajiny v dané oblasti. Může být součástí jiného interpretačního prvku, např. naučné stezky nebo objektu s jinou funkcí, např. obecní úřad, ekocentrum apod.

Destinační management je systém řízení a organizace v destinaci, kterou může být město, oblast nebo kraj či jimi zřízená organizace destinačního managementu. Destinační management je založený na spolupráci poskytovatelů služeb (komerčních subjektů, neziskových organizací, veřejných institucí). Základem je komunikace a marketingové řízení.

Abecední seznam zkratk:

AOPK ČR – Agentura ochrany přírody a krajiny České republiky

DP – Dům přírody, návštěvnické středisko CHKO ve stejnojmenném programu AOPK ČR

DR ÚSOP – Digitální registr Ústředního seznamu ochrany přírody (drusop.nature.cz)

EVVO – ekologická výchova, vzdělávání a osvěta

CHKO – chráněná krajinná oblast

CHÚ – území chráněné podle ZOPK

IP – interpretační plán

IS – informační středisko CHKO v programu Dům přírody

KPNV – koncepce práce s návštěvnickou veřejností v CHKO

ML – metodické listy AOPK ČR

MZCHÚ – maloplošné ZCHÚ, tj. vybrané kategorie ZCHÚ (národní přírodní rezervace, národní přírodní památka, přírodní rezervace, přírodní památka)

MŽP – Ministerstvo životního prostředí

NI – návštěvnická infrastruktura

OOP – orgán ochrany přírody

OPK – ochrana přírody a krajiny

RP – regionální pracoviště AOPK ČR

SOVV – samostatné oddělení vnějších vztahů, AOPK ČR

ZCHÚ – zvláště chráněné území

ZOPK – zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění

II. SOUČASNÝ STAV

Práci s návštěvnickou veřejností se na úrovni celé AOPK ČR zabývá Strategie práce s veřejností a z ní vycházející akční plány práce s veřejností zpracovávané na jednotlivé roky. Na regionální úrovni se koncepčně tomuto tématu věnují plány péče o CHKO. Toto se ukazuje jako ne zcela dostatečné, zejména pak v souvislosti s realizací náročnějších prvků návštěvnické infrastruktury (realizované ať již státní ochranou přírody, nebo partnery).

Pro návštěvnická a informační střediska CHKO realizovaná v programu Dům přírody, případně další náročnější prvky NI, se zpravidla zpracovávají interpretační plány (IP).. V IP však většinou nejsou obsaženy limity únosnosti řešeného území ani návštěvnická infrastruktura sloužící k usměrnění pohybu návštěvníků.

Proto AOPK ČR přistupuje ke zpracování koncepcí práce s návštěvnickou veřejností v CHKO (KPNV) s cílem zajistit promyšlené plánování všech opatření práce s návštěvnickou veřejností v CHKO s jasně stanovenými a hodnotitelnými cíli. KPNV obsahují všechny obsahové náležitosti interpretačního plánu CHKO (případně též IP Domu přírody, pokud se plánuje jeho realizace) a stanovují limity území CHKO pro rozvoj cestovního ruchu či navrhuji způsob jeho přeměny v udržitelný cestovní ruch.

AOPK ČR by neměla přímo vytvářet či řídit destinační management, ale měla by se ho aktivně účastnit, pokud v daném regionu probíhá. Destinační management orientovaný na turisty a cestovní ruch realizují města nebo regiony, mající předpoklady a vnitřní zdroje pro rozvoj určitého druhu cestovního ruchu. V zemích západní Evropy je destinační management nejkompaktnější formou organizace a řízení cestovního ruchu.

V posledních letech nastal v oblasti destinačního managementu velký posun a dnes v případě AOPK ČR nejde ani tak o vytváření vlastních produktů, jako o ovlivňování směřování cestovního ruchu a návštěvnické infrastruktury v CHKO a právě prostřednictvím KPNV zvýšení efektivity práce s návštěvníky z pohledu zájmů ochrany přírody a krajiny. Jen pokud bude proces moderovat a iniciovat AOPK ČR, či se ho přinejmenším aktivně účastnit, lze zájmy ochrany přírody a krajiny dostatečně zohlednit a vyhnout se budoucím konfliktům.

Výrazné změny návštěvnosti, které přinesla opatření související s pandemií Covid-19 v letech 2020 a 2021, poukázala na nutnost možnosti operativních změn plánů, postupů a postojů. V podobných těžko předvídatelných podmínkách je namísto revidovat a aktualizovat KPNV v kratších intervalech.

III. CÍLE A POSLÁNÍ KPNV

Cílem zpracování KPNV v dané CHKO je následující:

1. Definovat a potvrdit některá základní omezení ve vztahu k rozvoji cestovního ruchu (např. nezvyšovat návštěvnost konkrétní zranitelné části území, nerozšiřovat síť komunikací pro pěší / cyklisty / motorová vozidla, neobnovovat zaniklé stavby mimo intravilán). Zásadní pro stanovení omezení či přímo kvantitativních limitů je analýza vlivů návštěvnosti na dané části ZCHÚ, která objektivně identifikuje škody či hrozby nežádoucích, resp. nezvratných změn a narušení přirozeného vývoje ekosystémů ZCHÚ ve vztahu k zátěži ZCHÚ návštěvníky.

Hranicí takové udržitelné návštěvnosti se rozumí maximální zatížení daného ZCHÚ cestovním ruchem bez snížení kvality přírodního a životního prostředí, kvality zážitku a spokojenosti návštěvníka, bez negativních vlivů na místní obyvatele a komunitu, její socio-ekonomickou strukturu a kulturu dané oblasti. Neudržitelná návštěvnost je stav, který běžně nazýváme „problém s návštěvností“, pokud nejde jen o pocit, ale o prokázanou skutečnost. Pro potřeby definice/potvrzení omezení či limitů se vychází předně z expertní znalosti situace v území, doporučeno je v odůvodněných případech vyhodnocení vlivu na návštěvnický prožitek, např. prostřednictvím dotazníkového šetření, strukturovaných rozhovorů nebo ohniskové skupiny. Omezení, případně i kvantitativní limity jsou v KPNV definovány slovně i prostorově ve vztahu k různým aktivitám či zájmovým skupinám návštěvníků.

Není přitom většinou reálné očekávat stanovení limitů v podobě např. maximálního počtu osob za časovou jednotku. Limitem je nejčastěji měřitelný dopad návštěvnosti (snížené zapojení vegetace, eroze povrchu cesty, zvýšený podíl místních obyvatel pociťujících rušení ze strany návštěvníků aj.). Správná identifikace dopadů a jejich skutečných příčin je zásadní podmínkou pro návrh efektivních opatření, která nejčastěji spočívají v ovlivnění nikoli počtů, ale chování návštěvníků v ZCHÚ. Limitem lze pro analytickou část KPNV vnímat oblasti se zákazem vstupu veřejnosti a oblasti sice bez zákazu, ale cíleně nepropagované. Oba limity vycházejí z již zaznamenaného poškození předmětů ochrany, nebo z jejich zranitelnosti návštěvností mnohem spíše než z jejich vzácnosti či zachovalosti.

Součástí stanovení limitů je i stanovení potřeb sledování dopadu návštěvnosti ZCHÚ na předměty ochrany.

2. Navrhnout řešení negativního vlivu návštěvnosti na předměty ochrany (např. soustředění návštěvnosti do určitých míst/koridorů či naopak rozptýlení návštěvníků rovnoměrněji po celém území, vy-/dotvoření sítě tras pro cílové uživatelské skupiny, identifikace míst s problematickým parkováním, vyhýbání se místům s naplněnou únosnou kapacitou, cílená osvěta k probuzení úcty k místní přírodě, posílení motivace k její ochraně a dosažení potřebné změny chování). Předpokládá se širší komunikace s aktéry CR i na úrovni jednotlivých poskytovatelů služeb naplňujících návštěvnický orientované potřeby OPK.
3. Vypracovat plán interpretace ochrany přírody a krajiny zasazený do širšího regionu a vhodných obsahů a metod komunikace s jednotlivými cílovými skupinami; revize stávající návštěvnické infrastruktury, publikací, webových prezentací apod., a navržení optimalizace s cílem identifikace místní veřejnosti i návštěvníků s regionem a potřebou jeho ochrany. Plán zahrnuje veškeré aktivity, které v regionu jsou přítomné nebo jsou plánované (značené trasy, stezky, informační materiály, internetové portály, osvětové programy...) a jsou prováděné AOPK ČR nebo naplňují její cíle a potřeby. Navrhuje fenomény v území vhodné k interpretaci a způsob jejich interpretace. Vyžaduje podrobnější analýzu situace v území. V případě navržení návštěvnického a informačního střediska v rámci programu Dům přírody se zpracovává interpretační plán domu přírody (může, ale nemusí být přímo součástí KPNV). V případě, že již dům přírody existuje, se zpracovává vyhodnocení a aktualizace jeho interpretačního plánu.

PROCES ZPRACOVÁNÍ KPNV

Smyslem procesu zpracování KPNV je vést diskuzi o rekreačním využívání CHKO a o jeho usměrňování a najít shodu s partnery v cestovním ruchu na základních limitech území v souvislosti s rozvojem cestovního ruchu. Z tohoto důvodu se KPNV zpracovává v součinnosti s pracovní skupinou, kde jsou zastoupeni všichni klíčoví zaměstnanci příslušného RP AOPK ČR a hlavní aktéři managementu a poskytovatelů služeb v cestovním ruchu na území dané CHKO.

Interní diskuze a vyjasnění cílů

Diskuze je nutná v první řadě mezi všemi pracovníky příslušného pracoviště AOPK ČR. Jejím cílem je objektivně popsat a vyhodnotit nejen aktuální návštěvnost, ale také její rizika i přínosy, stejně tak i případné potřeby a způsoby jejího usměrňování. I přes logický důraz na dopady návštěvnosti na životní prostředí je třeba mít na paměti, že udržitelný cestovní ruch musí stejnou měrou zohledňovat také otázky ekonomické (služby, které návštěvnost vyžaduje, nemohou být prodělečné) a sociální (místní obyvatelé se v území musejí cítit jako doma a mít dostatečný pocit soukromí; podobně i prožitek návštěvníků by neměl být zhoršený ostatními návštěvníky). Je vhodné věnovat pozornost i dopadům cestovního ruchu na kulturu (památky, tradice aj.).

Interní diskuze probíhají v rámci zpracování analytické části ještě před ustavením pracovní skupiny.

Diskuze s partnery v cestovním ruchu

Neméně důležité je pak rozšíření diskuze mezi všechny významné partnery, kteří cestovní ruch v dané CHKO spoluvytvářejí. Tito partneři jsou přizváni do pracovní skupiny pro tvorbu KPNV. Kýženým ideálem je shoda na společném postupu – „táhnout za jeden provaz“. V případě, že se shody nepodaří dosáhnout, je KPNV alespoň srozumitelným vyjádřením toho, jak bude AOPK ČR k cestovnímu ruchu

přístupovat ze své pozice a proč. Samotný proces tvorby KPNV může být přínosnější než vlastní výstupní dokument.

KPNV může být důležitým případně i povinným podkladem pro čerpání dotací na realizaci opatření týkající se návštěvnické infrastruktury nebo interpretace.

KPNV je určena především zaměstnancům AOPK ČR a partnerům v cestovním ruchu. Jde o dokument veřejný a je zveřejněn na webu příslušné CHKO a v DR ÚSOP.

IV. OBSAH A ČLENĚNÍ KPNV

Níže je uvedeno, co by KPNV pro každou CHKO měla obsahovat a tím je také dáno její formální členění. Rozsah textu KPNV by měl být orientačně cca 40-100 stran dle velikosti a složitosti řešeného území (vč. případných příloh). Dle specifik dané oblasti přitom koncepce může obsahovat i další kapitoly, případně být členěná jinak, ale vše níže uvedené by se v ní mělo objevit. Název dokumentu je „Koncepce práce s návštěvnickou veřejností v CHKO XY“, přičemž „XY“ je nahrazeno názvem dané CHKO.

IV.1. Analytická část

Analytická část je zaměřena na shromáždění podkladů a vyhodnocení potenciálu a kapacity území, vč. limitů ochrany přírody v CHKO ve vztahu k možnostem využití potenciálu území v oblasti cestovního ruchu, potřebných jako vstupní informace pro další navazující části dokumentu. Analýza současného stavu sestává z následujících částí:

1. **Titulní strana a formální úvod:** titulní strana obsahuje název, autorský kolektiv, rok zpracování. Na další straně musí být uvedena formulace povinné publicity, pokud bylo zpracování podpořeno grantem, který to vyžaduje. Následuje věta „Tato koncepce práce s návštěvnickou veřejností v CHKO XY (KPNV) je zpracována podle požadavků Metodických listů AOPK ČR č. 34.“
2. **Popis CHKO:** stručný popis ve vztahu k tématu práce s návštěvníky a rozvoji cestovního ruchu zasazený do kontextu okolí CHKO (významné přírodní a krajinné hodnoty – uvést zejména ty předměty ochrany definované ve vyhlášovacím dekretu ZCHÚ a rozpracované v plánu péče, ze kterých vycházejí omezení, nebo které budou interpretovány; hlavní aktivity a aktéři cestovního ruchu v území).
3. **Popis a vyhodnocení dosavadních aktivit prezentace území CHKO:** vyhodnocení předchozí KPNV (resp. IP), pokud byla zpracována, využívání různých způsobů interpretace území CHKO a další práce s návštěvníky naplňující potřeby AOPK ČR (organizované akce, nabídka exkurzí či programů, návštěvnická a informační střediska, mediální kampaně, tiskoviny, informace na internetových stránkách apod. – vyjmenovat jednotlivé aktivity a zhodnotit jako celek), zpětná vazba od návštěvníků na tyto aktivity (pokud není známá nebo jsou údaje neaktuální, může být vhodné ji sebrat a zpracovat), zhodnocení vnějšího obrazu území a cyklu zkušenosti návštěvníka, který bere v úvahu NI a interpretaci i jiných subjektů činných v daném území.
4. **Přehled zdrojů interpretace:** přírodní a kulturní dědictví, příběhy, přírodní a historický vývoj území (ve vztahu k předmětům ochrany) – co je vhodné využít pro interpretaci, případně také co a proč vhodné není.
5. **Inventarizace stávající návštěvnické infrastruktury:** jaká existuje v CHKO návštěvnická infrastruktura (NI) interpretační i usměrňující, hodnocení jejího stavu z hlediska efektivity, fyzického opotřebování a kvality komunikace, případně i historického vývoje, revize existujících materiálů a programů práce s návštěvníky; stručné zhodnocení (podle původně stanovených cílů, pokud existují) max. několika větami ke každému celku (např. naučné stezce); musí zde být všechna NI v majetku AOPK ČR a je třeba zahrnout i objekty NI jiných subjektů významné pro danou CHKO a související s interpretací OPK.
6. **Návštěvnický potenciál regionu a jeho využívání:** cílem je postihnout trendy návštěvnosti a dostupnost (vč. dopravní dostupnosti) vybraných lokalit v CHKO (nemá jít o detailní popis, zpracovává se dle dostupných informací např. odhady či skutečné počty návštěvníků, jejich rozložení v čase a prostoru, způsoby pohybu v území (zejména metodami kvantitativního monitoringu návštěvnosti); sociální, fyzická a ekologická kapacita lokalit (vysvětlení např. [Zelenka 2012](#)), zaznamenané vlivy návštěvnosti na předměty ochrany, lokality s možností udržitelného rozvoje návštěvnosti, lokality s projevujícími se zápornými dopady návštěvnosti; dostupnost parkování na cílových místech apod.); partneři (zájmové skupiny mimo AOPK ČR); známé zájmy návštěvníků, naplnění očekávání a cílů jejich návštěvy a spokojenost s pobytem (zjištěné většinou v rámci jiných projektů zejména metodami kvalitativního monitoringu návštěvnosti – dotazníkovými šetřeními); popis trendů v nabídce destinačního managementu v CHKO v oblasti cestovního ruchu (vč. dostupnosti služeb pro cestovní ruch, dopravní obslužnosti apod.)

7. **Hodnocení ploch z hlediska vlivu návštěvnosti (návštěvnícká zonace):** vymezení základních 3 typů ploch a hlavních nástupních míst v CHKO pro účely definování prioritních území ve vztahu k cestovnímu ruchu a pro usměrňování pohybu návštěvníků a prioritního zacílení interpretace ZCHÚ (zobrazení v mapě a popis problémů spojených s cestovním ruchem). Při vymežování ploch je nutné vycházet z unikátnosti a zranitelnosti ekosystémů (rychlost a míra obnovy, závažnost dopadů na fyziologii organismů, možnost či nemožnost regulace dopadů cestovního ruchu technickými opatřeními), geomorfologie a geologie území, existující zonace dle zákona č. 114/1992 Sb., z přiměřené velikosti ploch, z míry a typu přenášení dopadu na okolí, z analýzy aktuálního stavu ZCHÚ, z možnosti vynutit dodržování určeného režimu
- A. **zranitelné plochy bez organizovaného cestovního ruchu** = cenná území z hlediska zachování předmětů ochrany s vyloučením aktivit organizovaného cestovního ruchu s výjimkou již existujících vyznačených turistických tras včetně případné NI na nich; návštěvnícké využití ploch mimo značené trasy není nijak propagováno – jde typicky o NPR, klidové zóny nebo např. o plochy nevhodné pro pořádání hromadných akcí, u kterých nelákáme ani na sběr lesních plodů; v této kategorii je nutný popis každého segmentu s uvedením důvodu zařazení do této kategorie (v čem spočívá jeho zranitelnost návštěvností). Jinými slovy: Zde chráníme plochu, zpřístupňujeme jen bodově nebo liniově (u objektů NI i behaviorálních cílů převažuje restriktivní účel), jsme opatrní na propagaci – nezvyšujeme návštěvnost. Prostor pro ty, kdo hledají klid a poznání, víceméně jen pro pěší.
- B. **cenné a cestovním ruchem intenzivně využívané plochy** = cenná území z hlediska zachování předmětů ochrany, kde je, nebo v budoucnu může být, vysoká návštěvnost a představuje zde závažný problém (popis každého segmentu s identifikací problému, s vazbou na návrh opatření v plánovací/aplikační části); je zde žádoucí dělat vhodná opatření, aby se nezhoršovaly dopady návštěvnosti, nebo technická opatření zaměřená na usměrňování pohybu návštěvníků a vhodnou interpretaci území a jeho ochrany a další opatření vedoucí k ochraně ekofenoménů, geotopů, biotopů a společenstev. Jinými slovy: Tady je možná i plošná návštěvnost, kterou nanejvýš mírně omezuje, případně tyto plochy i aktivně propagujeme. Realizujeme zde opatření pro eliminaci negativních dopadů návštěvnosti. Prostor pro ty, kdo hledají zajímavosti a chtějí provozovat šetrné aktivity.
- C. **ostatní území** = plochy, jejichž využití pro cestovní ruch KPNV speciálně neřeší, bez omezení pro interpretaci území CHKO a bez potřeby usměrňovat návštěvnost (typicky zemědělské území, hospodářské lesy, sídla bez památkové ochrany, rekreační střediska apod.); tato kategorie tvoří orientačně cca 50-80 % plochy CHKO. Jinými slovy: Zbytková plocha bez zvláštních zájmů na omezování návštěvnosti. Sem směřujeme vlastní potřebné aktivity bez omezení, omezuje jen cizí výrazněji škodlivé záměry a formy návštěvnosti se zápornými dopady, ale intenzitu návštěvnosti neřešíme. Prostor pro zdravý pobyt „v přírodě“ pro každého.
- **formou bodů vyznačit hlavní nástupní místa**, kde dochází ke koncentraci lidí (nádraží, záchytná parkoviště, obce), kde by AOPK ČR mohla prezentovat svou činnost a směřovat návštěvníky do území. Lze přitom odlišit bezproblémová nástupní místa od těch, která jsou sice využívána, ale jsou problematická a měla by být proto významně upravena nebo potlačena. Dále je možné vyznačit další místa konfliktů mezi zájmy ochrany přírody a návštěvníky, která vyžadují řešení.

Rozdělení území CHKO do jednotlivých ploch je podkladem pro plánování jejich využití pro práci s návštěvníky, ale též určitým vodítkem, podle kterého AOPK ČR na území dané CHKO hodnotí různé záměry a požadavky. Je důležité, aby vymezení výše uvedených ploch bylo akceptováno pracovní skupinou pro KPNV. Budování NI bude nutné posuzovat individuálně na základě zde popsané aktuální situace v území, geografických a geologických podmínkách území, počtu obyvatel a počtu návštěvníků, historického vývoje území apod.

IV.2. Plánovací část

1. **Definice základních omezení a směrů rozvoje:** Omezení ve vztahu k rozvoji cestovního ruchu a návštěvnosti u vybraných lokalit vycházející z analýzy území a využívání jeho

rekreačního potenciálu – respektuje hodnocení ploch z analytické části a definuje možné způsoby jejich využívání a omezení a limity, které je v jednotlivých plochách (A-C) a nástupních bodech třeba respektovat. Konkrétní cíle mohou být vztaženy i na jinak definovaná místa, zejména pokud návštěvnická zonace (plochy A-C) není dostatečně podrobná. Popisuje, jak mají vypadat toky návštěvníků v území (kudy, jak, přibližná intenzita; možno i negativně – např. na vybraných cestách je žádoucí pohyb jen bez prostředků s pohonem). Popisuje omezení a limity návštěvnosti vybraných lokalit z pohledu únosné kapacity prostředí a ochrany návštěvnického prožitku. Určení podporovaných směrů rozvoje území vůči návštěvníkům je možné i v podobě cílů, jakých chceme rozvojem kvality návštěvnosti dosáhnout.

2. **Cílové skupiny:** Vylíčení cílových skupin je možné z různých hledisek, důležité je, aby vycházelo z účelu KPNV (naplnění cílů práce s návštěvníky) a postihovalo 1/ dopad dané skupiny na území, 2/ význam skupiny pro zajištění vhodné péče o území, 3/ početnost skupiny a 4/ odlišné způsoby chování v území. Vylíčení cílových skupin může zohlednit například následující kritéria:

- podle původu a délky/frekvence pobytu (např. místní obyvatelé, jednodenní/více denní návštěvníci, chalupáři, zahraniční turisté);
- podle způsobů pohybu nebo provozovaných aktivit (pěší, cyklisté, houbaři, fotografové, školní výlety apod.);
- podle věku, fyzických či mentálních schopností (děti před-/školního věku, senioři, vozíčkáři, rodiče s kočárky aj.).

Ke každé definované skupině je třeba uvést popis a důvod jejího výběru za cílovou (důvod přitom může být i negativní – např. offroadisty v CHKO nechceme, budeme na ně cílit kampaň, aby jezdili jinam) a souhrn zpracovat do standardizované tabulky (povinná příloha). Skupiny, které pro danou CHKO nejsou nijak významné, nemusejí být v KPNV vůbec zmíněné, byť jsou třeba i velmi významné jinde (např. horolezci nejsou významní v Poodří, zatímco v Českém ráji ano).

Specifické postavení mají v KPNV místní obyvatelé. Jak už z názvu dokumentu vyplývá, není zde prostor pro řešení jejich vlivů působených například výkonem práv vlastníka nemovitosti, dopravou do práce, školy či za nákupy apod. Většina takových vlivů je řešena samostatně jinými nástroji – zejména územním plánováním, nakládáním s vodami, intenzivními technologiemi a dalšími, z nichž je většina podchycena samostatnými metodickými listy. Objektem zájmu KPNV se však místní obyvatelé stávají při svých aktivitách, které se shodují s aktivitami ostatních návštěvníků CHKO – výlety, procházky, venčení domácích mazlíčků, sběr plodů a hub ad., ale též jako případní poskytovatelé služeb (i nekomerčních) v cestovním ruchu.

3. **Cíle interpretace území:** Cíle udávají, čeho chceme v rámci práce s návštěvníkem v území CHKO dosáhnout, co by si měly různé typy návštěvníků odnášet v oblasti 1/ znalostí, 2/ postojů (emocí) a 3/ jaká je žádoucí změna jejich chování.
4. **Klíčová sdělení:** Sdělení interpretují jak jedinečnost dané CHKO, tak její charakteristické rysy (které mohou být shodné s jinými územími), ohrožující faktory a potřeby ochrany. Smyslem je efektivní komunikace a ta vyžaduje strukturovaný přístup: interpretace v CHKO je vedena hlavním sdělením, na které navazuje několik (3-5) dílčích sdělení a na ně pak další informace zejména v podobě faktů a jejich významů. Sdělení je možné členit podle cílových skupin, pokud se skupiny mezi sebou v daném ohledu výrazně liší.

Pokud je již v dané CHKO zpracován interpretační plán domů přírody a definován maskot, je vhodné, aby se aspoň v jednom ze sdělení objevil. Podobně je dobré jako příklady využít i další vlajkové druhy. Jednotlivá sdělení je vhodné stručně odůvodnit, aby interpretátorům bylo zcela jasné, v čem tkví jejich podstata (sdělení se nebudou učit nazpaměť, ale převypravovat svými slovy). Ke sdělením je nutné uvést i lokality, kde je vhodné sdělení předávat, nebo které je možné využít jako příklad (nesmí přitom jít o lokality vyhodnocené jako cíleně nepropagované pro návštěvnost). Sdělení má být tím, co návštěvníkovi utkví v hlavě po interakci s určitou interpretací. Dotazem na předané sdělení (např. otázkou „co si z této interpretace odnášíte?“) tak lze ověřit účinnost dané formy interpretace. Proto se často sdělení používá jako shrnující věta na závěr interpretace. Zatímco při plánování většinou postupujeme od formulace hlavního sdělení k jeho rozpracování formou dílčích sdělení, návštěvník se při

svém pobytu v CHKO bude spíše setkávat s dílčími sděleními, ze kterých by mu v hlavě mělo postupně „vykristalizovat“ hlavní sdělení. Ideálním výsledkem správné interpretace je, když po návratu z pobytu v CHKO na otázku svého známého „Já tam nikdy nebyl, čím je vlastně ta CHKO zajímavá?“ návštěvník odpoví replikou hlavního sdělení.

- 5. Prostředky interpretace:** Je třeba uvést, jak má být komunikace sdělení jednotlivým cílovým skupinám prováděna (rozpracovaná do standardizované tabulky). Patří sem různé akce a programy pro návštěvnickou veřejnost, formy tištěných materiálů, internet, informace v terénu, naučné stezky, návštěvnická střediska – Domy přírody, informační střediska, průvodci atd. Výběr musí vycházet z možností cílové skupiny a zájmů ochrany přírody směrem k této cílové skupině a též zohledňovat NI jiných subjektů, pokud naplnění cílů ovlivňuje.

IV.3. Aplikační část

Pro realizaci KPNV se podle potřeby zpracovává aplikační část obsahující:

- 1. Plán realizace:** Návrhy jednotlivých prostředků interpretace i opatření pro eliminaci negativních vlivů návštěvnosti a dalších aktivit je třeba konkretizovat na jednotlivá opatření (v případě prvků NI vč. vyznačení umístění v mapě, která je přílohou KPNV). Plán realizace se věnuje především stávající NI v majetku AOPK ČR a určuje potřeby její obnovy, změny, doplnění, případně odstranění v návaznosti na výstupy plánovací části KPNV. Jednotlivá opatření řadí dle priorit. Opatření (včetně nové NI) rozpracovává detailně v horizontu 3-5 let formou standardizovaných karet projektu (viz příloha č. 3) pro projekty, které se jeví jako nezbytné k dosažení vytyčených cílů KPNV a prioritní, nebo které jsou již dostatečně konkrétně připraveny. Pro opatření, jejichž realizace sahá za tento časový horizont, se nezpracovává karta projektu ani rozpočet, pouze orientační záměr a odhad nákladů. Výčet jednotlivých opatření nemůže být brán jako konečný (operativně bude potřeba reagovat na změny přírodních poměrů, změny výskytu chráněných fenoménů, změny ve struktuře a intenzitě návštěvnosti apod.). Při realizaci opatření se postupuje podle ML 14 pro návštěvnickou infrastrukturu v ZCHÚ.
- 2. Rámcový rozpočet:** Kvalifikovaný odhad celkových nákladů rozdělených na pravidelné roční výdaje a nákladů na ostatní navržená opatření na plánovací období 3-5 let v režii AOPK ČR (s využitím nákladů obvyklých opatření).
- 3. Příloha:** Standardizované karty projektu (viz vzor v příloze č. 3).

IV.4. Hodnocení koncepce

V KPNV musí být stanoveny indikátory plnění cílů, způsob jejich sledování (včetně časového intervalu a institucionálního zajištění) a způsob jejich vyhodnocování. Indikátory musí být snadno a jednoznačně interpretovatelné, pochopitelné s dobrou vypovídající schopností a jednoduchým vztahem mezi indikátorem a definovaným cílem, např. spokojenost návštěvníka se službami, které ZCHÚ poskytuje, důvěra návštěvníka v hodnoty ZCHÚ, ochota návštěvníka se podílet na realizaci cílů managementu ZCHÚ, případné konflikty zájmů mezi skupinami návštěvníků a místními obyvateli apod.

V. ZPŮSOB ZPRACOVÁNÍ KPNV

Vazba na jiné dokumenty

KPNV je samostatným dokumentem, který by měl být zpracovaný pro území každé CHKO. KPNV slouží jako podklad pro plán péče o CHKO. Konkrétně jde o kapitoly Práce s veřejností (v části Ochrana přírody) a Rekreace a turistika (resp. jen „Rekreace“, nebo „Rekreace a sport“; v části Lidské činnosti ovlivňující stav přírody a krajiny). Zpracování KPNV by mělo optimálně časově předcházet tvorbě vlastního plánu péče. Promítá se do příslušných kapitol jak v rozborech, tak ve vlastním plánu péče (návrzích opatření, případně i zásad). KPNV může poskytnout i podnět pro zpracování nového plánu péče. Zároveň však bude koncepce využívána i samostatně. KPNV může být nahrazena jiným strategickým materiálem srovnatelného obsahu, např. pokud přejímá metodiku významného regionálního nebo přeshraničního partnera.

Pokud je schválená krajská či jiná regionální koncepce EVVO, ochrany přírody, příp. cestovního ruchu, měla by z ní KPNV vycházet, nebo ji oponovat. Naopak pro novelizace uvedených krajských dokumentů bude KPNV vhodným podkladem. KPNV je důležitým podkladem pro interpretační plán návštěvnického střediska Domu přírody (DP), který by měl být jen detailněji rozpracovanou částí KPNV příslušné CHKO. Zpracování KPNV se proto často zadává současně se zpracováním IP DP. KPNV je zásadním podkladem pro návrh regionálního akčního plánu práce s veřejností nebo aktivit realizovaných v dané CHKO pro veřejnost.

Sběr dat

Pokud požadovaná data nejsou k dispozici z jiných zdrojů nebo není situace zřejmá i bez dat, je možné (ale není povinné) pro účely zpracování KPNV provést i sběr vlastních dat. Ta mohou sloužit ke zjištění stavu, jako argument, k potvrzení hypotéz apod. Pro sběr vlastních dat je nutné využívat vždy metody poskytující srovnatelné údaje za různé CHKO. Nejčastěji se sběr vlastních dat týká dotazníkových šetření. Pro ně je třeba do maximální míry využít dotazníky ze šetření prováděných v rámci zpracování předchozích KPNV a KPNV z jiných CHKO. Je přitom možné do dotazníků zařadit i specifické otázky pro danou CHKO a naopak vynechat otázky, které nejsou relevantní. Konkrétní metoda sběru dat včetně např. formulace otázek musí být předem odsouhlasena ze strany RP i SOVV.

Zpracovatel není povinen porovnávat sebraná data o návštěvnosti s podobnými daty z jiných CHKO. Přesto lze takový postup doporučit, neboť jeho výsledkem může být například odhalení jedinečnosti vhodné pro formulaci sdělení či správné vyhodnocení významu některé cílové skupiny. Jde rovněž o výsledky, které mohou přitáhnout pozornost partnerů či médií a vhodně tak pomoci naplnění cílů a účelů KPNV.

Kompetence

Zpracování KPNV zajišťuje SOVV ve spolupráci s RP. SOVV sdělí zpracovateli svou představu o rozsahu práce a prioritách v daném území, k čemuž přizve příslušné RP. Zpracování první KPNV pro danou CHKO trvá zpravidla 9-12 měsíců. Je zajišťováno z větší části externě. Lze odhadnout, že podíl práce zajišťované externě bude tvořit 2/3 a interně 1/3. Zadavatelem zpracování KPNV může být v odůvodněných případech i významný regionální partner, i v takovém případě ale zůstává na AOPK ČR výše i níže popsaný podíl prací na obsahu.

Před zahájením prací na zpracování KPNV zorganizuje SOVV informativní schůzku se zástupci příslušného pracoviště. Na ní vysvětlí účel a způsob zpracování KPNV. Schůzka může být uspořádána pro zástupce i více pracovišť dohromady. Schůzky se může účastnit i zpracovatel KPNV, případně také partneři z území, pokud u nich lze předpokládat vysokou míru zapojení do tvorby KPNV (např. destinační agentura). O tom, že se pro danou CHKO bude zpracovávat KPNV, a jejím účelu, by měli být aspoň stručně informováni všichni pracovníci příslušného pracoviště AOPK ČR.

Externí zpracovatel vytváří KPNV včetně facilitace procesu vzniku KPNV na základě zadání a průběžných konzultací s RP a pod metodickým vedením SOVV, zajišťuje setkání a práci pracovní skupiny, získává a zpracovává podklady od vybraných partnerů, v případě potřeby organizuje dotazníkové průzkumy mezi návštěvníky a jejich zadání konzultuje s daným RP a SOVV (cíle, forma, místo, termín i konkrétní formulace otázek).

RP zpracovává a zpracovateli předává potřebné podklady, zejména návrh limitů a mapu hodnocení CHKO z hlediska návštěvnosti (návštěvnickou zonaci). Vznikající texty KPNV by měly být konzultovány se všemi pracovníky příslušného pracoviště, kteří zodpovídají za zájmy ochrany přírody a krajiny, jež mohou být dotčeny návštěvností. V praxi tak jde o téměř všechny pracovníky příslušného pracoviště. Jen tak může být zajištěno sladění postojů, které často vycházejí z čistě subjektivního vnímání situace a bývají i zcela protichůdné. Vzhledem k tomu, že zejména z kapacitních důvodů se zapojení všech dotčených pracovníků nemusí podařit, je třeba po dokončení KPNV všechny dotčené s výstupem aspoň stručně seznámit.

Spolupráce s partnery

KPNV bude vždy tvořena ve spolupráci s vybranými partnery v regionu, v případě CHKO ležících při státní hranici i s významnými partnery z opačné strany hranice. S dalšími partnery pak může být projednávána dle potřeby a zvyklostí v regionu. Je nutné, aby při zpracování KPNV byla vytvořena pracovní skupina složená ze zástupců vybraných partnerů. Zajištění jejich informovanosti a získání

informací o jejich záměrech v oblasti turistického ruchu je důležité z důvodu předcházení možných konfliktů se záměry a představou AOPK ČR v dané CHKO. V průběhu zpracování KPNV by se tato skupina měla sejít nejméně dvakrát pohromadě, a to jednou na začátku procesu (k vydiskutování potřeb a představ) a následně k odsouhlasení návrhu KPNV (což by však ideálně mělo proběhnout ve třech fázích odpovídajících členění KPNV). Je žádoucí, aby se skupina scházela i následně alespoň jednou ročně a diskutovala naplňování cílů KPNV, realizaci opatření a aktuální změny v území, jeho návštěvnosti a ochraně.

Schvalování

Externí zpracovatel konzultuje texty KPNV průběžně s RP. Návrhy jednotlivých částí KPNV (analytická, plánovací, aplikační) předkládá externí zpracovatel k připomínkám SOVV ve formátu DOC nebo DOCX. Zpracování textů další části by mělo vždy následovat až po akceptaci zpracování připomínek k předchozí části. Připomínky jsou zasílány zpracovateli a v kopii pověřenému pracovníkovi RP, který se vyjádří k připomínkám určeným regionálnímu pracovišti. RP připomínky zpracuje, případně odůvodní jejich nezohlednění a zašle zpět SOVV a v kopii RP. SOVV buď potvrdí konečnou verzi, nebo rozporuje způsob zpracování připomínek. V tuto chvíli již není prostor na doplňování nových připomínek. Připomínky ústředí posílá SOVV vždy souhrnně za všechny připomínkující osoby a v takové lhůtě, která neohrozí dodržení termínu plnění. Případně se doba, kterou připomínkování zabere, nezapočítává do doby zpracování díla (resp. termín odevzdání se posouvá o tolik dní, kolik zabralo připomínkování).

Koncepci práce s návštěvnickou veřejností po projednání s MŽP schvaluje ředitel AOPK ČR. Schválená KPNV se ukládá do Ústředního seznamu ochrany přírody a je zveřejněna na webu příslušné CHKO. Mapa, která je přílohou KPNV č. 1, se ukládá i ve formě vrstvy GIS a zpřístupňuje pomocí Mapomat+ v úloze Aplikovaná ochrana přírody.

Časová platnost

KPNV nemá časové omezení, je možné ji aktualizovat kdykoli, ale s aktualizací se počítá přinejmenším vždy před zpracováním plánu péče o CHKO. Stav předmětu ochrany se vyhodnocuje průběžně a v případě jeho změny z důvodu působení návštěvnosti může být přistoupeno k revizi KPNV. Aktualizaci KPNV zpracovává v případě změn menšího rozsahu příslušné RP. V případě zásadnější změny je možné zpracování zadat externě.

Povinné přílohy KPNV:

1. Mapa 1: 50 000 (nebo podrobnější) hodnocení CHKO z hlediska návštěvnosti (viz Analytická část, bod 7)
2. Tabulka cílových skupin a jejich dopadu na stav území a podporu péče o území (viz vzor v příloze č. 1 ML)
3. Tabulka prostředků a klíčových sdělení pro CHKO v návaznosti na cílové skupiny (případně i pro DP, viz vzor v příloze č. 2 ML)
4. Stručné shrnutí KPNV (vypíchnutí toho nejdůležitějšího z každé kapitoly by mělo váhajícímu čtenáři pomoci rozhodnout, jestli má pro něj studium celého dokumentu smysl). Shrnutí je zpracováno na 2-3 strany a obsahuje souhrn všech hlavních kapitol KPNV. Především jsou zde shrnuty hlavní trendy rozvoje cestovního ruchu v CHKO, hlavní omezení a limity rozvoje cestovního ruchu z pohledu ochrany přírody a krajiny, hlavní zaměření interpretace území – hlavní sdělení a hlavní prostředky interpretace a jejich cíle ve vztahu k předmětům ochrany a usměrňování a osvětě návštěvníků. Jsou zde též zmíněny největší priority v oblasti rozvoje a údržby návštěvnické infrastruktury.

Kromě vlastní KPNV a jejích příloh jsou výstupem zpracování KPNV přinejmenším tyto další součásti:

- adresář subjektů zastoupených v pracovní skupině včetně kontaktů na jejich zástupce
- záznamy z jednání pracovní skupiny
- formuláře použité pro návštěvnické průzkumy, pokud byly v rámci KPNV prováděny
- úplná data z návštěvnických průzkumů (tabulka v editovatelné podobě), pokud byly v rámci KPNV prováděny

VI. PŘÍLOHY

1. Vzor tabulky cílových skupin a jejich dopadu na stav území a podporu péče o území
2. Vzor tabulky prostředků a klíčových sdělení pro CHKO v návaznosti na cílové skupiny (případně i pro DP)
3. Vzor standardizované karty projektu

Příloha č. 1: Cílové skupiny podle významu a dopadu – vzor

AKTUÁLNÍ DOPAD NA STAV ÚZEMÍ	VYSOKÝ	D	B	A Pěší – delší pobyty
	STŘEDNÍ	G Horolezci Fotografové Detektoráři	E Pěší – jednodenní Cyklisté kondiční Nárazoví filmoví turisté	C Rodiny s dětmi
	NÍZKÝ	I Kešeři Pejskaři Pěší – bivak Vyhlídkové lety, paragliding	H Teambuilding Hromadné akce Senioři	F Školní skupiny Cykloturisté
		NÍZKÝ	STŘEDNÍ	VYSOKÝ
		ODHADOVANÝ VÝZNAM PRO DLOUHODOBOU PODPORU PÉČE O ÚZEMÍ		

Příloha č. 2: Prostředky pro klíčová sdělení v návaznosti na cílové skupiny – vzor

Zpracovává se samostatná tabulka pro každé klíčové sdělení CHKO.

Klíčové sdělení 1

„Jedinečné **vlastnosti pískovců** vedly na území CHKO Broumovsko nejenom ke **vzniku skalních měst**, ale ovlivnily i **charakter krajiny**, vytvořily významnou **zásobárnu podzemní vody** a projevily se i v místní **architektuře**.“

Dílčí, podrobnější sdělení	Cílové skupiny = koho chceme oslovit	Prostředky
a) Broumovsko nám umožňuje pochopit vznik a vývoj skalních měst i vliv činnosti člověka na jejich prostředí.	Všechny cílové skupiny Mladí aktivní turisté Výlety párů a skupin z ČR Zájezdy českých seniorů Kulturní turisté Školní výlety Chalupáři Rodiče s dětmi	2D a 3D film o vzniku a vývoji skalních měst Broumovska a vlivu člověka na ně
	Výlety párů a skupin z Polska Polské zájezdy lázeňských hostů	Film v polské mutaci
b) Adršpašsko-teplické skály tvořené křídovými pískovci jsou výjimečné svou rozlohou, členitostí a výskytem jedinečných druhů nejenom v ČR, ale i v rámci Evropy.	Školní výlety Rodiny s dětmi Výlety párů a skupin z ČR Kulturní turisté Zájezdy českých seniorů Chalupáři Výlety párů a skupin z Polska Polské zájezdy lázeňských hostů	Mapa střední Evropy s rozšířením křídových pískovců a zvýrazněnými skalními městy (s fotografií) + text o odlišnosti Adršpašsko-teplických skal Názorné srovnání velikosti jiných skalních měst v Evropě a na světě Přehled vybraných druhů, které obývají skalní města a pocházejí z různých koutů světa (včetně mapy světa s těmito druhy)
c) Na Broumovsku lze kromě skalních měst vidět i další geomorfologické jevy vázané na pískovce, jako jsou tabulové hory či kuesty.	Mladí aktivní turisté Výlety párů a skupin z ČR Školní výlety Zájezdy českých seniorů Chalupáři	Názorné ilustrace / letecké snímky / fotografie s krátkými texty vztahenými k bodům na mapě 2D (a 3D) film o CHKO Broumovsko Schéma jak vzniká tabulová hora Co je to kuesta a jak vznikla

Příloha č. 3: Karta projektu – vzor

kód projektu	T2
název projektu	<i>Fabiánův pas – tištěný „pas“</i>
lokalizace projektu (umístění, místa distribuce apod.)	K dispozici v CHKO Brdy a u zapojených subjektů (muzea apod.)
popis projektu (stručně 1 věta)	Jednoduchá brožurka k aktivitě Fabiánův pas
význam projektu (1 odstavec, proč je důležitý)	<p>Umožňuje směřovat pozornost návštěvníků do vybraných lokalit a komunikovat pravidla chování v CHKO. Slouží také jako suvenýr návštěvy CHKO Brdy.</p> <p>Do brožurky děti postupně získávají razítka za splněné úkoly.</p> <p>Aktivita je určena především pro rodiny s dětmi, případně dětské kolektivy, které mají možnost území opakovaně navštěvovat a s pasem pracovat.</p> <p>Jejím cílem je pomáhat vést děti k tomu, aby se chovaly v území podle pravidel, učily se respektovat přírodu i ty, kdo o zdejší území pečují, dokázaly odhadnout své síly a oceňovaly dovednosti spojené s pobytem v přírodě.</p> <p>Fabiánův pas je inspirován sbíráním skautských „bobříků“ a umožňuje připomínat dětem i vlastnosti spojené s interpretací území – například odvahu nebo vytrvalost (viz dílčí sdělení 2c).</p> <p>Základem Fabiánova pasu je série tzv. hledáček (questů). Ty jsou vždy obsahově věnovány určité žádoucí vlastnosti (vytrvalost) či pravidlu správného chování a odpovídají tomu i jejich trasy. Ke každé hledáčce je pak vytvářen plánec (samostatný list A4 – viz dále Fabiánův pas - série hledáček).</p>
sdělení nebo témata interpretace (bodově, zahrnuje i informační věci, např. mapa, pravidla chování, přehled historie lokality...)	<p>Klíčová sdělení (myšlenky), se kterými by se mělo v aktivitě především pracovat:</p> <ul style="list-style-type: none"> • sdělení 3b, které se nejvíce týká zapojení návštěvníka do ochrany území, nicméně texty hledáček Fabiánova pasu mohou pracovat i s ostatními sděleními
věci k dořešení (co je potřeba vymyslet a udělat, např. určit přesné umístění panelu, určit přesnou velikost, vyřešit napojení na elektřinu/zdroj energie, vybudovat stojan a nainstalovat panely)	<ul style="list-style-type: none"> • navrhnout texty • vytvořit grafický návrh, včetně ilustrací (musí být vhodný pro černobílé obrysové zpracování, protože ilustrace na hledáčkách a texty hledáček budou pouze jednoduché, černobílé) • zajistit tisk • zajistit distribuci materiálu do TIC a muzeí • zajistit aktualizaci, v případě, že bude potřeba • zajistit dlouhodobě spolupráci a koordinaci s místy, která budou tištěný pas prodávat • zajistit finanční prostředky na vytištění

<p>cíle interpretace (co by měla většina uživatelů získat, např. celkový přehled o historii místa, motivaci k návštěvě dalších míst, kontaktní informace na správce, kontakt na web o lokalitě, posílení vědomí o místní historii, motivaci k tomu, dozvědět se více)</p>	<p>Většina dětí/rodičů by se díky této aktivitě a pasu měla:</p> <ul style="list-style-type: none"> • dozvědět, v čem spočívá jedinečnost CHKO (viz hlavní sdělení) • chtít dodržovat pravidla chování, která jsou nezbytná pro zachování místních hodnot • mít pocit, že pokud dodržují pravidla, aktivně přispívají k ochraně území • mít pocit, že čas strávený s dětmi v CHKO a okolí je dobře strávený čas (rodiče, vedoucí)
<p>prostředek interpretace (podrobný popis řešení projektu – co je to, jak velké, z jakých částí se skládá, jak by mělo fungovat)</p>	<p>Jednoduchá brožurka velikosti A6, oboustranný tisk, barevná obálka, zbytek černobílý</p> <ul style="list-style-type: none"> • přivítání malých návštěvníků v území • postavička Fabiána, strážce brdských lesů • Fabián vysvětlí dětem, kdo je, k čemu slouží jeho pas a co je jejich úkolem • okénka na jednotlivá razítka • malá schematická mapka území s místy, kde jsou hledačky • (kontakty na instituce, kde je uložena krabička s poklady k jednotlivým hledačkám – na zvážení) • místo na jméno dítěte. Tento pas patří: ..... • kontakty pro případ ohrožení (policie, záchranáři, hasiči) • logo území
<p>odhadované náklady na realizaci (co stojí která část a celek)</p>	<p>5 000 ks: 50-100 tis. Kč 10 000 ks: 75-140 tis. Kč</p>
<p>monitoring / řízení kvality</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Před schválením do tisku bude pas otestován na vzorku potenciálních návštěvníků a bude zjišťováno, jestli naplňuje stanovené cíle • Bude průběžně sledována zpětná vazba od návštěvníků a dalších uživatelů (poskytovatelé pasu, instituce, kde jsou uloženy krabičky s poklady k hledačkám), která bude zohledněna při případné aktualizaci/změně aktivity